

ATELIER 19

Olga Dimitrijević

MOJA TI

Režija: Aleksandra Milavić Dejvis

Olga Dimitrijević

MOJA TI

Prvobitni naslov drame *Kako je dobro videti te opet* zamenjen je novim. Spisateljica i dramaturškinja Jasna Jasna Žmak podelila je naslov svoje knjige *Moja ti* sa autorkom Olgom Dimitrijević, u duhu jugoslovenstva, solidarnosti i ženskog prijateljstva.

Rediteljka:

Aleksandra Milavić Dejvis/ Aleksandra Milavic Davies

Dramaturg: Dimitrije Kokanov

Scenografkinja: Marija Kalabić

Kostimografkinja: Maria Marković

Kompozitorica: Anja Đorđević

Organizatorica: Jelena Tvrtković

Asistentkinja rediteljke: Tijana Vasić

Organizator na praksi: Lazar Nenadić

PODELA

DRAGICA, od nje sve počinje.....

SVETLANA BOJKOVIĆ

RUŽA, dobra vila.....

GORICA POPOVIĆ

ZAGORKA, nezgodan igrač u penziji.....

TATJANA BOŠKOVIĆ

IVANA, partizanka ex machina.....

SOFIJA JURIČAN

IVANIN SIN, pisar i još poneko.....

IVAN MIHAILOVIĆ

PIJANISTKINJA.....GORICA ŠUTIĆ

Inspicijentkinja i suflerka: Jovana Popović

Dizajn svetla: Radomir Stamenković

Dizajn zvuka i realizacija : Lidija Mirović

Maska i šminka: Dubravka Bušatlija

Dizajn plakata: New Moment

Fotograf: Igor Mandić

Premijera: 03.06.2017. na Sterijinom pozorju

Pozorište Atelje 212

Sezona 2016/17.

Koprodukcija Pozorište Atelje 212 i

Sterijino pozorje, SNP

Scena Mira Trailović

ŽIVA ARHIVA SOCIJALIZMA

Drama *Kako je dobro videti te opet* prati sudbinu četiri prpošne starice, „žive arhive socijalizma“ (kako ih autorka opisuje), koje se ovde i sada, u svetu koji više ne gubi smisao nego ga uopšte nema, bore za pravdu (koje nikada nije ni bilo na pretek, da se razumemo). Otuda ne čudi što se na početku teksta kaže: „Mračno je i mnogo mračno a biće još mračnije.“ Pitanje je samo, dakle, šta pravda dođe nama, a šta pravda kaže da mi dođemo njoj. Sve drugo su trice. Baš kao i u drugim tekstovima Olge Dimitrijević (Narodna drama, Radnici umiru pevajući) i ovde se fenomen društveno-političkog sunovrata plasira sirovo – ali ne bez osećajnosti, nikako jednodimenzionalno i fatalistički, kao nešto što je beznadežno. U stilu pisanja prepoznaje se specifičan autorski sistem. Smeo i utemeljen. Sa jakim ironijskim otklonom. Sistem koji podrazumeva preplitanje prošlog, sadašnjeg i budućeg vremena, preplitanje dramskog i dnevnički intimnog, preplitanje stihova i proze, poništavanje jasne granice između replika i didaskalija. Plus ex-yu pop-kultura. Sam naslov drame upućuje nas na „Nove fosile“, a na tu play-listu odmah valja dodati Radojku Šverko i Terezu Kesoviju, Miroslava Ilića i Mišu Kovača, Vidu Pavlović, Indekse, Nadu Topčagić i (obavezno!) partizanske pesme. Jer junakinje drame imaju impresivan staž koji podrazumeva period pre i posle Drugog svetskog rata, život u ušuškanom SFRJ komunizmu, raspad zajedničke države i tranziciju koja ima nameru da ih satre. Međutim, uprkos svojim godinama (najmlađa ima sedamdeset pet a najstarija devedeset), četiri heroine „čiji svet polako nestaje“ ne priznaju starost kao poraz. Bez jeftinog sentimentalizma bore se za

solidarnost i manjinska prava i pri tom ne hodaju, nego trče i jurišaju. *Kako je dobro videti te opet* je poetična, duhovita i na momente melanholična dramska slika, u šesnaest prizora, sa prologom i epilogom. I sa svim potrebnim predispozicijama za nastanak dugovečnog scenskog blockbustera o životnom dobu kada ljudi odbijaju da traće vreme radeći ono što ne žele. Na prvi pogled, reklo bi se drama o starosti i nostalgiji. Suština je ipak baš u suprotnom. U dugovečnosti i u uspomenu. U dirljivoj osećajnosti glavnih junakinja, u njihovom nemanju straha od smrti, u nestalnim iskrama lepote koju pronalaze unutar evroreformtorske bede u kojoj žive. Veće od života. Reklo bi se da je to njihov moto.

Slobodan Obradović, dramaturška beleška
SCENA 3/2015, Časopis za pozorišnu umetnost
Novi Sad 2015.
Broj 3, jul-septembar

IZVEŠTAJ ŽIRIJA

Konkurs Sterijinog pozorja za originalni domaći dramski tekst u 2014. godini

Tekst *Kako je dobro videti te opet* bitno se izdvojio zbog specifičnosti stila, neobičnog susreta poezije i drame, jednostavnosti čistih emocija koje nosi i poetske stilizacije koja tu osećajnost pomera na polje jedinstvene estetičnosti. Naslov drame koji referira i na pesmu Novih Fosila „Za dobra stara vremena“, sugerije snažno osećanje nostalgije koje autentično i začudno prožima celu radnju.

Fragmentarne strukture, komad čini sedamnaest scena uokvirenih prologom i epilogom, a glavne teme koje se upečatljivo lirski tretiraju su starost, usamljenost, smrt, prolaznost, suočavanje sa promenama, sloboda i bezgraničnost ljubavi, značaj prijateljstva, ali i nelojalnost i gramzivost, te konsekventna borba za pravdu. U vezi sa poslednjim temama, otvaraju se i pitanja trulosti društvenog sistema, korupcije u pravosuđu i opšte nepravde prema nemoćnim pojedincima.

Autorka teksta se, između ostalog, hrabro bavi graničnim temama, ljubavi i prijateljstva između starih ljudi, kao i ljubavi između osoba istoga pola, pri čemu druga tema ne uključuje uobičajenije napadnu teatralnost, već neobičnu nežnost, toplinu zrelosti. Tekst *Kako je dobro videti te opet* bitno otvara problem ejdžizma, diskriminacije starih ljudi u društvu koje favorizuje mladost. Takođe, poetski, ali i komički se ruše barijere između ovog i onog sveta, kroz njihovo diskretno preplitanje.

Zbog izvanredne poetičnosti stila i društvene važnosti tema koji karakterišu ovu dramu, kao i zbog njenih snažnih scenskih potencijala, žiri je jednoglasno doneo odluku o nagradi.

Žiri u sastavu Ana Tasić, Miloš Latinović i
Nikita Milivojević
18. februar 2015. godine
<http://www.pozorje.org.rs/vesticir.htm>

AFŽ-u, eto, onako.

Ono što je karakteristično za tvoje dramske tekstove je hvatanje u koštac sa najozbiljnijim temama našeg društva. Kako je došlo do tog profilisanja?

S obzirom na malopre pomenute uslove rada i preživljavanja, bavljenje temama potlačenosti, nejednakosti, diskriminacije po pitanju klase, roda, rase, seksualnosti nametnulo mi je samo naše društvo. Ja pokušavam da sve te neuralgične društvene tačke stavim u jedan kontekst u kom možemo zajednički da ispitujemo prostor za društvenu pobunu i promenu; moglo bi se reći da mi je to osnovni stvaralački motiv.

Iako gledaoci to doživljavaju kao fikciju, tvoji tekstovi su bazirani na istraživanju aktuelnih političkih i društvenih dešavanja i tema kao što su: rodni identiteti, LGBT prava, klasna pitanja, reference na NOB i život u socijalizmu. Kako izgleda ovaj proces istraživanja i koje su najzanimljivije stvari na koje si u tom procesu nailazila?

Proces istraživanja izgleda tako što ja sednem, pročitam i ispitam materijale vezane za npr. privatizaciju, stambene politike, zakone, nasilje nad ženama. U to spadaju koliko ozbiljne akademske analize, toliko i tabloidi. Ta interpretacija dokumentarnog materijala mi je važna, jer postavlja čvrste i jasne stubove sveta koji svi prepoznajemo; glavni zadatak drame posle toga biva i da ga razumemo, emotivno se suočimo sa njim, i na kraju pokušamo da zamislimo kako bi uprkos svemu mogao biti bolji; da dođemo do političke imaginacije nekog boljeg društva.

Tvoja drama „Kako je dobro videti te opet,, je posvećena AFŽ-u. Koliko je za tebe bitno to nasleđe i koliko je ono prisutno u današnjem društvu?

AFŽ je bio najmasovniji ženski pokret na ovim prostorima, koji je uspeo da za žene izbori do pre Drugog svetskog rata gotovo neostvarivo: pravo glasa, pravo na imovinu, na učestvovanje u političkom životu, zapošljavanje, opismenjavanje, sistem brige o ženama i deci, sistem samoorganizacije i solidarnosti među ženama od kojih i danas možemo da učimo. I na primeru AFŽ-a, i njegovog ukidanja, vidimo kako istorija borbe za ženska prava ide stalno korak napred-korak nazad. Nasleđe AFŽ-a nas podseća da „uvijek moramo biti budne,, i podseća nas na antifašističku borbu koja nam uvek mora biti važna.

Breakfast, 5.03.2015.

<http://breakfast.rs/olga-dimitrijevic/>

O TEKSTU

Kako je dobro videti te opet, parafrazira strukturu romanse sa primesama bajke. Poluvekovna ljubav i zajedničko življenje Dragice i Ivane, pripadnica generacije partizanki/skojevki i socijalizmom emancipovanih žena, ne urušava se samo Ivanim smrću (zbog koje Dragici pretilo izbacivanje iz zajedničkog stana), već i nastupanjem vremena u kojoj za generaciju Dragice, Ivane i prijateljice Ruže koju sreće u krtičnom času – pokolenje autoričinih baka – nema više mesta ni u sobama ni u dušama: „Mi smo žive arhive socijalizma i svi čekaju da umremo da bi i sećanje umrlo zajedno sa nama.“ Izmenivši relaciju etos-melos u skladu sa temom – motivskim prostorom, dijalogom i reminiscencijama dominiraju Indexi, Radojka Šverko, Novi fosili – autorka svasvim prikladno daje veći prostor individualnoj karakterizaciji, stoga i uvođenje duha Ivane, Dragičine partnerke i partizanke, u žarište dramske krize (Ivanin sin pretilo da izbacuje Dragicu iz stana u kome su dve žene provele život) ima snažniji efekat. Romantična dimenzija je, međutim, najpre, na planu sadržaja uravnotežena ironičnim elementima koje unosi lik Ružine susedke Zagorke. Što se tiče formalnog postupka, razučeni dijalog praktične dramske krize (stan ili smrt) se prepliće sa postmodernom intoniranim *glasanjem* (duo ili trio unutrašnjih tokova svesti), a sve je to kombinovano sa dve vrste autorskih komentara – posrednih (u didaskalijama) i neposrednih, iskaznih pretežno u Prolozima i Epilogu. Tako slojevita, a ipak na logičnom zapletu zasnovana radnja omogućava autorki dalvanin duh – u

najboljem evripidovskom maniru *deus ex machina!* – dva puta uvede među živuće žene. Dok je svrha prvog uvođenja ukazivanje na društveno rešenje Dragičine situacije (ugovor o izdržavanju), drugo je daleko značajnije: Ivanina pojava ne samo što nagoni pohlepnog sina da napusti stan – ona, štaviše, kao nova varijacija brehtovskog "interventnog raspleta" sugeriše i krhku, privremenu, ali ipak evidentnu pobjedu boljih "svetova". A bez takvih malih pobjeda mi svi zaista, da parafraziram autorku, možemo da se nosimo u p... materinu.

Svetislav Jovanov

Ko se boji Brehta još...

Dramski komadi Olge Dimitrijević,

Knjiga dramskih tekstova autorke povodom do-
dele Mihizove nagrade.

OLGA DIMITRIJEVIĆ, dramaturškinja i dramska spisateljica. Na različitim mestima i u različitim formama izvedeni su njeni tekstovi: „Internat“, „Radnici umiru pevajući“, „Narodna drama“, „Samo da se pozdravimo“, „Sa Majom Pelević napisala i izvela projekat „Sloboda je najskuplja kapitalistička reč“. Od svog brojnog prekarnog rada još izdvaja kabare „Iza ogledala“, režiju i dramaturgiju romana „Crvena ljubav“ Aleksandre Kolontaj, i dramaturški rad u pozorištu. Dobitnica nagrade Hartefakt fonda, Sterijinog pozorja, i Mihizove nagrade za dramsko stvaralaštvo. Često sanja revoluciju.

SASHA MILAVIC DAVIES (Aleksandra Milavic-Davies), rođena u Lonodnu. Majka joj je iz Beograda, a otac iz Velsa. Bavi se režijom, koreografijom i dramaturgijom. Pohađala je Ecole Jacques Lecoq i bila osnivač The Yard Theatre u Londonu. Novija produkcija uključuje The Suppliant Women (Royal Lyceum/ATC Theatre/Young Vic), Everything that Rises Must Dance (Complicite), Konstelacije (Atelje 212, Srbija), Until the Lions (Roundhouse/Akram Khan Company/Sadlers Wells), La Bianca Notte (Hamburg Opera), One Side to The Other (Akram Khan Company/The Lowry), The Inquiline (Dresden Projekt Theater/Camden People's Theatre), i The Wasp Factory (Bregenz/HAU/Royal Opera House). Pozvana je da učestvuje na Festivalu u Avinjonu sa ostvarenjem Voyages de Kadmos u programu za umetnike koji dolaze.

PRODUKCIJA I TEHNIČKA REALIZACIJA

Tehnički menadžer: VOJIN BUTKOVIĆ
Menadžer tehnike i informacionih tehnologija:
GORAN MIRKOVIĆ
Dizajner: MARIJA JEVTIĆ

SCENSKA OPREMA

Krojački radovi: LJILJANA MIJAILOVIĆ,
DRAGAN MARJANOVIĆ
Stolarski radovi: RADIŠA ĐURIĆ, MILAN CVETKOVIĆ
Bravarski radovi: ANDREJA PETROVIĆ
Asistent dizajnera-operator: ALEKSANDAR TERZIĆ
Nabavna služba: MILETA KOMNENOVIĆ

SCENSKA TEHNIKA

Majstor pozornice: MILOŠ RADENOVIĆ
Pomoćnik majstora pozornice: BATO ISMAILOVIĆ,
VUČE VUČETIĆ
Dekorateri: DRAGAN ČIROVIĆ, NENAD GOLUBOVIĆ,
ALEKSANDAR ĐURĐIĆ, MILOŠ ČIRIĆ, TOMISLAV
RADOSAVLJEVIĆ, ŽARKO DUDIĆ I ZORAN SIMIĆ
Šef transporta: STEVAN BUŽALO,
Transport: MILAN STANOJEVIĆ, BORA MITEV
Glavni rekviziter: SAŠA PIVALJEVIĆ
Rekviziteri: BORIS JAKUŠ, MILAN RADOVIĆ,
DEJAN STOJILJKOVIĆ, MOMČILO ĐORĐEVIĆ
Glavni šminker: DUBRAVKA BUŠATLIJA
Šminker: BOJANA MITROVIĆ,
Šef garderobe: GROZANA STANOJEVIĆ
Garderoberi: BRANKO PETROVIĆ, SLOBODANKA
PETROVIĆ
Šef rasvete: RADOMIR STAMENKOVIĆ
Rasveta: DRAGAN MASLAREVIĆ, MARKO ĐOKIĆ,
DUŠKO KOVAČEVIĆ, PREDRAG PANTĆ
Šef zvuka: DRAGAN STEVANOVIĆ – BAGZI
Zvuk: MIROSLAV PETRULJEVIĆ, Lidija
Specijalni efekti: DANILO DUDIĆ

Fotografije: IGOR MANDIĆ
Dizajn plakata i programa: NEW MOMENT

Organizator projekta: JELENA TVRTKOVIĆ
Menadžer prodaje: JOVANA ČUMIĆ
Šef marketinga: JOVANA STEFANOVIĆ
Referent marketinga, PR: BILJANA ŠEGO
Dramaturg: JELENA MIJOVIĆ
Dramaturg: DIMITRIJE KOKANOV
Sekretar pozorišta: BILJANA VULOVIĆ

Operativni direktor: MAŠA MIHAILOVIĆ

Direktor pozorišta: BRANIMIR BRSTINA

Pozorište Atelje 212, Beograd, Svetogorska 21
tel. blagajne: + 381 11 3247 342, 322 66 26
imejl: atelje212bilet@atelje212.rs
www.atelje212.rs

